

Nummer 4 2024

# Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Avvaktande  
ekonomiskt läge

Skillnader i den  
ekonomiska statistiken

The logo for SCB (Statistiska centralbyrån) is located in the bottom left corner. It consists of the letters 'SCB' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark background of soil and green grass.

SCB

# Innehåll

<b>Månadsöversikt februari 2024</b> .....	<b>3</b>
<b>Läget i ekonomin</b> .....	<b>4</b>
Avvaktande ekonomiskt läge .....	4
<b>Fördjupning</b> .....	<b>8</b>
Skillnader i den ekonomiska statistiken .....	8
<b>Internationell utblick</b> .....	<b>13</b>
Prisökningen på mat har bromsat in.....	13
Indikatorer för Sverige, EU och USA .....	14

## Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på [ekstat@scb.se](mailto:ekstat@scb.se).

[SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

# Månadsöversikt februari 2024

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) <sup>1)</sup>	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) <sup>2)</sup>	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	0,1	0,3	●	+
<b>Näringsliv</b>				
Näringslivets produktion	0,3	-0,8	+	-
Industrins produktion	-1,4	-1,5	-	-
Industrins ordergång	4,6	-3,5	+	-
Tjänsteproduktion	0,9	0,4	+	+
<b>Handel och konsumtion</b>				
Hushållens konsumtion	-0,5	-0,3	-	-
Detaljhandelns försäljning	0,5	0,3	+	+
<b>Utrikeshandel</b>				
Varuexport <sup>3)</sup>	-0,8	0,6	-	+
Varuimport <sup>3)</sup>	-0,2	-0,3	●	-
<b>Priser</b>				
Konsumentpriser (KPIF)	0,2	2,5	●	+
Producentpriser	0,0	-1,3	●	-
<b>Arbetsmarknad</b>				
Sysselsättningsgrad <sup>4)</sup>	0,0	-0,1	●	●
Arbetslöshetsstalet <sup>5)</sup>	0,0	0,3	●	-
Arbetade timmar <sup>6)</sup>	0,2	-0,3	●	-

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden. Symboler anges med omvänt tecken.

6) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

⊕ Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

● Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

⊖ Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)



## Läget i ekonomin

### Avvaktande ekonomiskt läge

Det råder fortsatt lågkonjunktur i Sverige. SCB:s konjunkturklocka visar ett mycket svagt konjunkturläge. Hushållskonsumtionen saknar tillväxt och exporten har börjat vika. Men det finns också framtidstro.

Den svenska ekonomin går fortsatt på tomgång. Visserligen har svensk ekonomi växt något i inledningen av 2024 men BNP-nivån är i stort sett densamma som i slutet av 2021. Efter två månader i rad med nedgångar vände BNP-indikatorn uppåt i januari följt av en marginell ökning i februari. Det är framförallt fallande bostadsinvesteringar och minskad hushållskonsumtion som har hållit tillbaka tillväxten sedan andra halvåret 2022.

# +0,1%

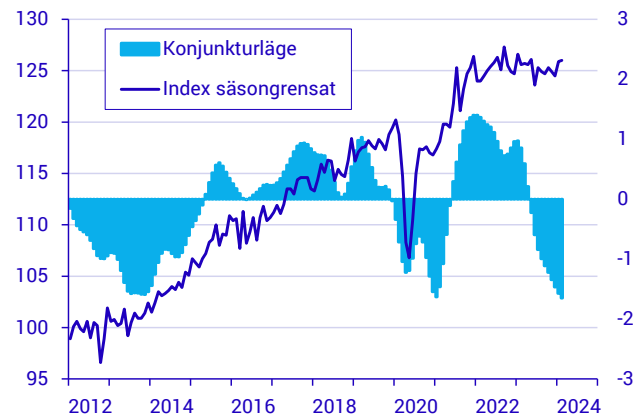
BNP-indikatorn var i stort sett oförändrad i februari

Konjunkturläget utifrån SCB:s konjunkturklocka visar också på ett fortsatt dämpat läge. Den samlade

bilden visar att ekonomin tydligt är i lågkonjunktur. I februari låg BNP-indikatorn klart under sin långsiktiga trend och i nivå med läget under pandemin och perioden med restriktioner.

### Svagt konjunkturläge

BNP-indikatorn. Index 2011=100, säsongrensade månadsvärden (vänster). Konjunkturläge=den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden, standardiserat med medelvärde=0 från januari 2000 (höger).



Källa: Nationalräkenskaperna och Konjunkturklockan (SCB)

### Lågkonjunktoren biter sig fast

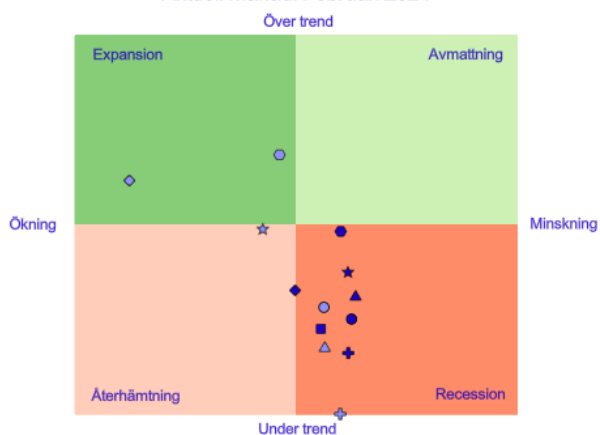
En nedbrytning av SCB:s konjunkturklocka visar att elva av tretton indikatorer låg under sin långsiktiga trend i februari. Majoriteten befann sig tydligt i recession.

**”Majoriteten av indikatorerna i SCB:s konjunkturklocka befann sig tydligt i recession”**

Indikatorn för sällanköpsvaruhandeln är fortsatt största sänket samtidigt som hushållens konsumtionsindikator ligger kvar i recessionsfasen. En indikation på att hushållen fortfarande är pressade av det högre ränteläget. Det finns dock en ökad optimism hos hushållen. Hushållens konfidensindikator från Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer har legat i expansionsfasen sedan januari i år. Nyregistrerade lastbilar går sedan länge mot strömmen med en tillväxt över trend.

## Elva av tretton indikatorer under trend

Aktuell månad: Februari 2024



- A1 – BNP-indikator månad
- B1 – Näringslivets produktion
- ⊕ C1 – Hushållens konsumtion
- D1 – Nyregistrerade personbilar
- ▲ E1 – Varuexport
- ★ F1 – Sysselsättning
- ◆ G1 – Näringslivets efterfrågan
- A2 – BNP kvartal
- B2 – Industrins ordergång
- ⊕ C2 – Detaljhandel sällanköpsvaror
- D2 – Nyregistrerade lastbilar
- ▲ E2 – Varuimport
- ★ F2 – Arbetade timmar
- ◆ G2 – Hushållens konfidensindikator

### Konjunkturklockan

SCB:s konjunkturklocka består av 14 ekonomiska indikatorer, varav 13 uppdateras månadsvis och en uppdateras kvartalsvis.

Konjunkturläget beräknas genom att skatta den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden.

Här kan du läsa mer om [SCB:s konjunkturklocka](#)

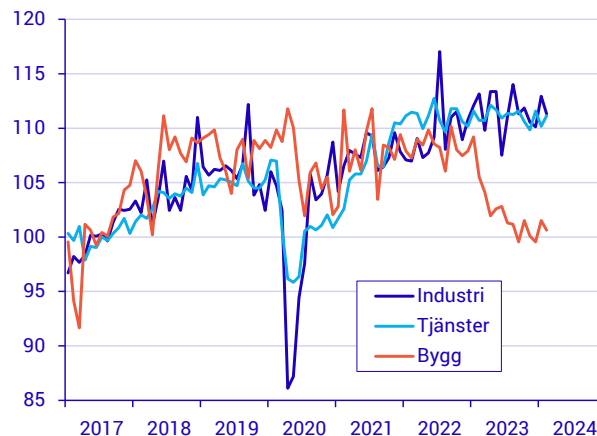
I [visualiseringsverktyget](#) kan man följa hur de olika indikatorerna rör sig över tid. Under en konjunkturcykel rör de sig ett varv i konjunkturklockan och passerar då fyra konjunkturfaser.

## Svag tillväxt i näringslivet

Produktionen i näringslivet står och stampar. Tillväxten har varit svag det senaste året även om det finns enskilda månader med produktionstoppar. Trenden är densamma inom både industri- och tjänstebanscher. I februari ökade produktionen i näringslivet när tjänsteproduktionen vände upp, medan både industrin och byggbranschen höll tillbaka utvecklingen.

## Produktionen står och stampar

Produktionsvärdeindex 2017=100, säsongrensade månadsvärden



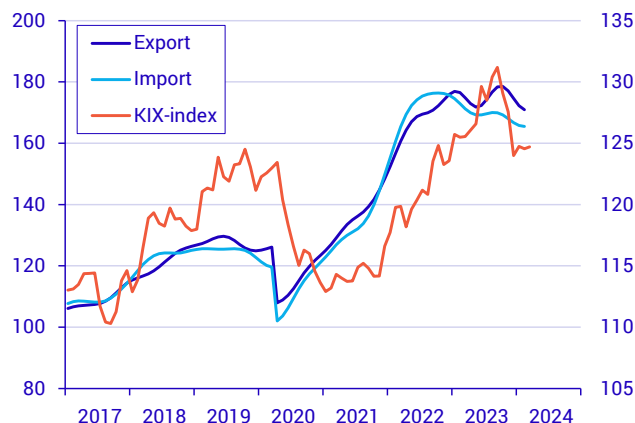
Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

## Svenska kronan har stärkts

Den svenska exporten har gått starkt sedan pandemin. Exporten har gynnats av en svag krona som tappat i värde sedan 2021. Från september i fjol har kronan dock stärkts mot andra valutor samtidigt som exporten försvagats. Svag inhemsk efterfrågan har tyngt importen som minskat sedan hösten 2022. Handelsnettot hamnade på plus för helåret 2023 och utrikeshandeln med varor gav fortsatt ett överskott under inledningen av 2024.

### Dämpad export de senaste månaderna

Export och import av varor i löpande priser, miljarder kronor per månad, trend, samt KIX-index, månadsgenomsnitt, index 1992=100



Källa: Betalningsbalansen (SCB) och Riksbanken

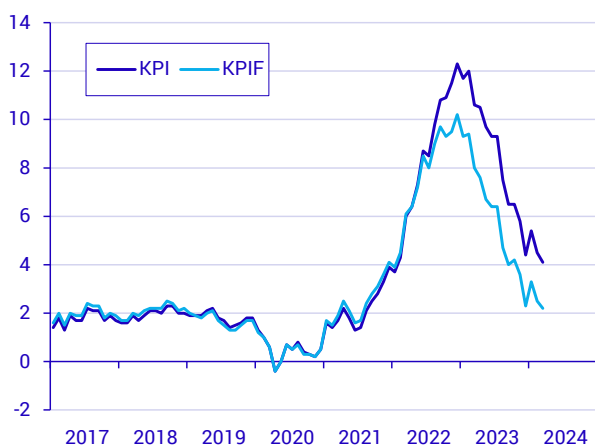
## Lägre inflation i mars

Inflationen fortsatte ner i mars både mätt som KPI och KPI med fast ränta (KPIF). KPI minskade från 4,5

procent i februari till 4,1 procent i mars och KPIF från 2,5 till 2,2 procent. Livsmedelspriserna sjönk i årstakt med 1,0 procent. Det är första gången som livsmedelspriserna sjunker i årstakt sedan juli 2021. Även inventarier och hushållsvaror visar trendbrott och sjunker.

#### Riksbankens målvariabel KPIF är nära 2 procent

Inflationstakten, KPI, samt inflationstakten med fast ränta, KPIF. Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år



Källa: Konsumentpriser (SCB)

Trots att inflationen närmade sig Riksbankens mål med en KPIF runt 2 procent lämnade Riksbanken styrräntan oförändrad i mars. Med en KPIF på 2,5 procent i februari bedömde Riksbanken att inflationstrycket fortsatt var något förhöjt. Om konjunkturen förblir svag och inflation rör sig mot målet väntas Riksbanken sänka styrräntan i maj eller juni.

#### Fortsatt svag konsumtion

I Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer stiger hushållens optimism om framtiden. Sammantaget ligger konfidensindikatorn fortsatt långt under sitt historiska genomsnitt. Makroindex, som beskriver hushållens syn på svensk ekonomi, har återhämtat sig betydligt snabbare än mikroindex, som mäter hushållens syn på den egna ekonomin.

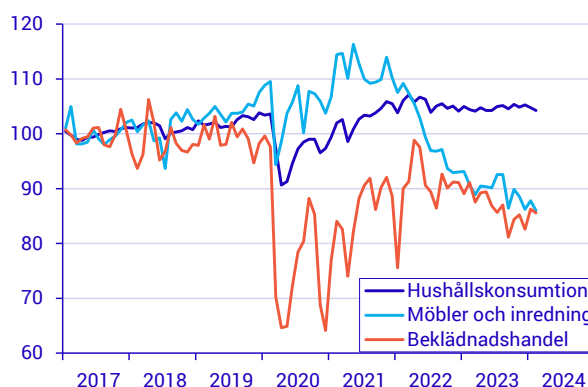
**”Hushållens optimism om framtiden stiger”**

Enligt SCB:s månadsvisa konsumtionsindikator föll hushållskonsumtionen med 0,5 procentenheter både i januari och februari. Efter en liten återhämtning

under delar av 2023 har konsumtionen av möbler och inredning åter dämpats de senaste månaderna medan klädhandeln visar på uppgång sedan i höstas.

#### Svag hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsindikator. Index 2017=100, säsongrensade månadsvärden



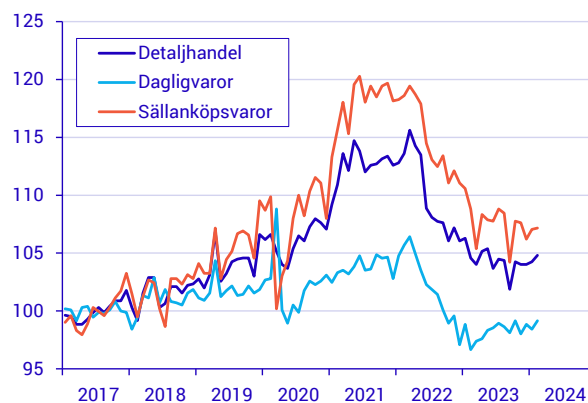
Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

#### Dagligvaruhandeln har vänt uppåt

Försäljningen inom detaljhandeln är fortsatt svag. Visserligen ökade försäljningen något i januari och februari men handeln är inte tillbaka till 2022 års nivå. I februari 2024 ökade försäljningsvolymen inom dagligvaruhandeln och nivån var något högre än ett år tidigare. Till följd av de kraftiga matprisökningarna under de senaste två åren har dock volymerna minskat och dagligvaruhandeln låg i februari fortsatt under 2017 års nivå. Sällanköpsvaruhandeln låg i februari på en något lägre nivå än för ett år sedan. Någon vändning syns inte även om raset har dämpats.

#### Försäljningen svagt uppåt i februari

Detaljhandelsindex 2017=100, säsongrensade månadsvärden



Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

## Konsumtionslånen ökar

Riksbankens snabba och kraftiga räntehöjningar av styrräntan från maj 2022 till september 2023 på 4 procentenheter fick hushållen att strama åt i låneivern då räntekostnaderna, liksom många andra kostnader, rusade. Banker och bolåneinstitut har uppdaterat sina kvar-att-leva-på-kalkyler. Bolånetagare behöver nu ha högre inkomst i förhållande till lån än för ett par år sedan till följd av högre levnadskostnader. Bostadslånen visar också historiskt låg tillväxt de senaste månaderna. Tillväxttakten låg i februari på 0,5 procent i årstakt att jämföra med nära 7 procent i slutet av 2021.

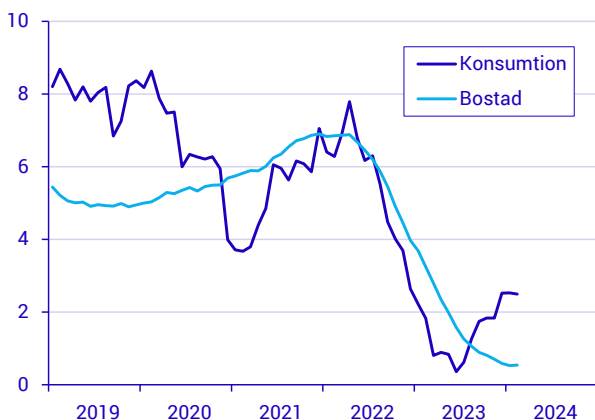
### "Bostadslånen visar historiskt låg tillväxt de senaste månaderna"

Efterfrågan på konsumtionslån har samtidigt stigit. Där syns istället en upptrappad tillväxt under andra halvåret 2023, från 0,4 procent i juni till 2,5 procent i december. Inledningen på 2024 visar samma tillväxtnivåer som i december.

Konsumtionskrediterna är fortsatt små i förhållande till bostadslånen, men räntekostnaderna är betydande då räntan är högre på dessa lån. I genomsnitt låg räntor på bostadslån med nya avtal under februari på 4,82 procent. Motsvarande ränta för konsumtionskrediterna var närapå det dubbla, med ett genomsnitt på 9,56 procent.

### Svag tillväxt i hushållens bostadslån

MFI:s utlåning till hushåll, årlig tillväxttakt i procent för bostadslån respektive konsumtionslån



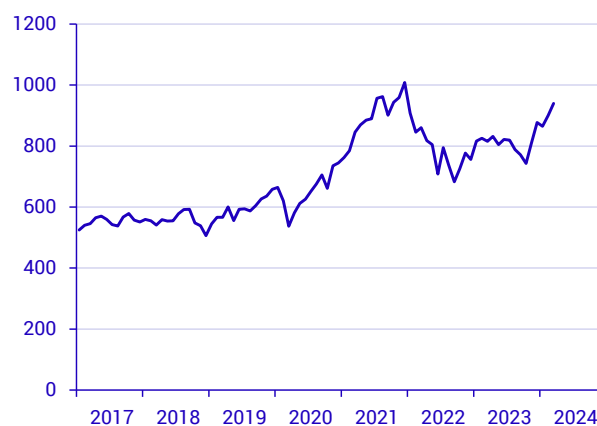
Källa: Finansmarknadsstatistiken (SCB)

## Optimism på börsen

Förväntan om ett ljusare ekonomiskt läge framöver återspeglas även på börsen. Stockholmsbörsen har haft en rekyl uppåt och värdet på de noterade bolagen på OMX har ökat med 22 procent det senaste halvåret. Trots den starka återhämtningen är det en bit kvar till toppnoteringen under slutet av 2021.

### Stark återhämtning på börsen

Stockholmsbörsen, OMX Affärsvärlden, Index 1995=100, stängningskurs månadsvis



Källa: Macrobond

Kontaktperson: [Caroline Ahlstrand](mailto:caroline.ahlstrand@scb.se) 010-479 43 33



## Fördjupning

### Skillnader i den ekonomiska statistiken

Olika definitioner, källor och metoder bidrar till att utvecklingen enligt den ekonomiska månadsstatistiken och nationalräkenskaperna på kvartal skiljer sig åt. Störst är skillnaden mellan produktionsvärdeindex och nationalräkenskaperna.

Som användare av statistik är det inte alltid lätt att förstå varför statistik, som verkar mäta samma sak, ändå visar olika resultat. Flera användare har hört av sig till SCB och frågat varför utvecklingen i den ekonomiska månadsstatistiken skiljer sig mot utvecklingen i NR:s kvartalsciffror. I denna artikel beskrivs skillnaderna mellan produktionsvärdeindex (PVI), den månatliga hushållskonsumtionsindikatoren (månads-HUKO) och motsvarande uppgifter i nationalräkenskaperna

(NR). För att bena ut skillnaderna är även den nya undersökningen Ekonomisk statistik på kvartal (ESK) en viktig källa.

### NR och PVI mäter inte samma sak

Svaret till varför utvecklingen enligt PVI skiljer sig mot utvecklingen enligt NR:s kvartalsutfall ligger i vad respektive statistikprodukt faktiskt mäter. Det skiljer sig åt. Medan PVI:s huvudsakliga ändamål är att belysa den månatliga utvecklingen av produktionsvärdet inom näringslivet redovisar NR uppgifter om förädlingsvärdeutvecklingen på kvartalsbasis.

I PVI definieras produktionsvärdet som värdet av tillverkade och tillhandahållna varor, tjänster samt handelsmarginaler. Förädlingsvärdet är lika med produktionsvärdet minus insatsförbrukningen. Förädlingsvärdet är en viktig komponent för att beräkna BNP. Förenklat uttryckt summerar samtliga förädlingsvärden i ekonomin, plus produktskatter minus produktsubventioner, till BNP.

### Produktionsvärdet är betydligt större än förädlingsvärdet

Till skillnad från kvartalsberäkningarna så beräknar och publicerar NR både produktions-, förbruknings- och förädlingsvärden i årsberäkningarna av BNP. Nedan redovisas hur BNP från produktionssidan grovt beräknas med 2021 års värden.

#### Stor värdeskillnad mellan produktions- och förädlingsvärdet

BNP från produktionssidan 2021, löpande priser, miljarder kronor

	2021
Produktionsvärde (+)	9 979
Förbrukningsvärde (-)	-5 107
<b>Förädlingsvärde (=)</b>	<b>4 872</b>
Produktskatter (+)	641
Produktsubventioner (-)	-27
<b>BNP (=)</b>	<b>5 487</b>

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Beräkningen av produktions-, förbruknings- och förädlingsvärden görs på en hög detaljeringsnivå för branscher och för offentliga myndigheter. Ovanstående tabell är viktig för att förstå skillnaden mellan PVI och NR. Som redan nämnts publicerar



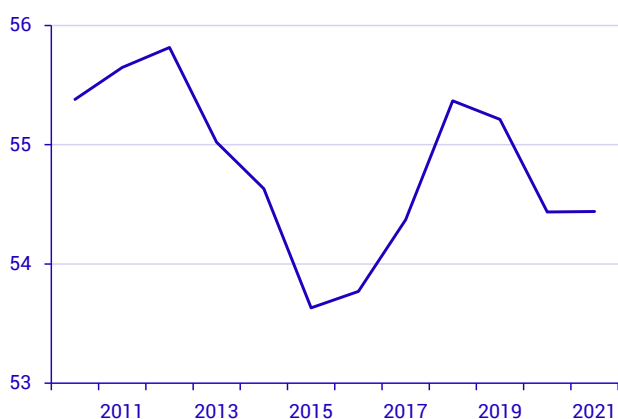
PVI statistik över produktionsvärden medan NR i kvartalsberäkningarna tar fram statistik över förädlingsvärden. Som tabellen ovan visar är det stor skillnad mellan dessa storheter. Men även om både NR och PVI beräknar produktionsvärdet så skiljer de sig åt då källor och beräkningsmetoder till viss del är olika.

## "Införandet av ESK har bidragit till att diskrepansen mellan PVI och NR har ökat"

Sedan referensår 2022 har NR tillgång till uppgifter om förbrukningen för näringslivet på kvartalsbasis. Införandet av ESK har förbättrat förädlingsvärdeberäkningarna i NR genom att förbrukningen nu kan beräknas separat. Samtidigt har det bidragit till att diskrepanserna mellan PVI och NR har ökat och då särskilt för tillverkningsindustrin. Tidigare användes produktionsvärdeutvecklingen för att skriva fram förädlingsvärdena i NR:s kvartalsberäkningar. Beräkningarna baserades då på antagandet om att relationen mellan produktion och förbrukning (inputandelen) var konstant. Som vi kan se på inputandelen för näringslivet varierar den över tid.

### Förbrukningens andel av produktionsvärdet är inte konstant

Inputkoefficient för näringslivet, andel i procent



Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

### Nya uppgifter om förbrukningen dämpar förädlingsvärdeutvecklingen

I tabellen görs en dekomponering av skillnaden mellan PVI:s produktionsvärdeutveckling och NR:s förädlingsvärdeutveckling för tillverkningsindustrin

helåret 2023. Utvecklingen skiljer sig åt med 6,7 procentenheter och förklaras till stora delar av den förbrukningsjustering som görs i NR med hjälp av uppgifter från ESK. Den bidrar med hela 7,7 procentenheter till skillnaden. Även den avstämning av BNP som görs mellan produktions- och användningssidan i NR bidrar till differensen. Det är viktigt att komma ihåg att dessa skillnader inte är konstanta, utan varierar från kvartal till kvartal. Tabellen visar utvecklingen i PVI respektive NR mellan 2022 och 2023.

### Stor skillnad i utveckling för tillverkningsindustrin mellan PVI och NR

Volymförändring 2023 jämfört 2022 i procent, bidrag till skillnaden i utveckling i procentenheter

	PVI	NR förädlingsvärde	Differens	Bidrag till differens
<b>Utveckling (%)</b>	<b>0,6</b>	<b>-6,1</b>	<b>-6,7</b>	<b>-6,7</b>
Lagerjustering PVI				-0,3
Skillnad i vikter				0,1
Förbrukning (ESK)				-7,7
Avstämning				1,2

Källa: Produktionsvärdeindex och Nationalräkenskaperna (SCB)

På kvartalsbasis publicerar PVI även ett lagerkorrigerat produktionsvärdeindex, vilket används som underlag för BNP-beräkningarna. Även lagerjusteringen av PVI bidrog till diskrepansen mellan NR och månatliga PVI under 2023.

#### Lagerkorrigerad PVI

PVI baseras huvudsakligen på insamlade uppgifter om omsättning som är intäkter från försäljning av varor och tjänster. När produktionsvärdet skattas utifrån omsättning tas inte hänsyn till lagerförändringar, alltså det som sålts från lager eller producerats till lager. Genom att lagerkorrigera PVI tas hänsyn till detta och den korrigerade omsättningen visar därför vad som faktiskt har producerats under perioden, inte bara det som har sålts. Utan denna korrigering riskerar produktionen att över- eller underskattas, beroende på hur företagets redovisning eller produktionsprocess ser ut. Lagerkorrigering av PVI görs endast för lager av varor i industribranscher.

## PVI täcker inte hela tjänstesektorn

På motsvarande sätt som beskrivs ovan med industrisektorn har en analys gjorts av skillnaden i utvecklingen för tjänstesektorn. Under 2023 ökade tjänstebranschernas förädlingsvärde i NR med 1,1 procent jämfört med 2022. Produktionsvärdet enligt PVI minskade under samma period med 0,2 procent.

## ”Förädlingsvärdets andel av produktionsvärdet är mycket större inom tjänstesektorn”

Skillnaden i utvecklingen förklaras främst av avstämningen av BNP som bidrog med 1,2 procentenheter. Dessutom täcker inte PVI branscherna inom finans- och försäkringsverksamhet, samt att NR även räknar med förvärvsarbete i hushåll. Skillnaden i täckningsgrad bidrog positivt till NR:s förädlingsvärdeutveckling under jämförelseperioden. Den främsta anledningen till att det är mindre skillnad i utvecklingen av förädlingsvärde och produktionsvärdeutvecklingen i tjänstesektorn beror på att förädlingsvärdets andel av produktionsvärdet är mycket större än inom tillverkningsindustrin där förbrukningsvärdet är större.

### Avstämningen av BNP bidrog till en starkare utveckling för tjänstebranscherna i NR

Volymförändring 2023 jämfört 2022 i procent, bidrag till skillnaden i utveckling i procentenheter

	PVI	NR förädlingsvärde	Differens	Bidrag till differens
Utveckling (%)	-0,2	1,1	1,3	1,3
Skillnad i vikter				0,3
Förbrukning (ESK)				-0,3
Avstämning				1,2

Källa: Produktionsvärdeindex och Nationalräkenskaperna (SCB)

## Omsättningsstatistiken är en viktig källa vid konsumtionsberäkningarna

Sedan 2013 producerar SCB den månatliga hushållskonsumtionsindikatorn (månads-HUKO). I jämförelse med NR:s kvartalsvisa publiceringar ger

den månatliga indikatorn en tidig bild av utvecklingen av hushållens konsumtion.

I månads-HUKO, i likhet med NR, används uppgifter från omsättningsstatistiken för tjänstesektorn och konsumentprisindex (KPI). Underlaget från dessa källor bygger på månadsvisa insamlingar av omsättnings- och prisuppgifter. En stor del av tjänstebranschernas försäljning, inom exempelvis personbilshandeln, restauranger, spel- och vadhållningsverksamhet, resebyråverksamhet, dagligvaruhandeln och sällanköpsvaruhandeln, går till hushållskonsumtion och fångas till stora delar i dessa källor. Från omsättningsstatistiken används försäljningsutvecklingen per bransch som en indikator för att skriva fram hushållskonsumtionen per bransch i månads-HUKO. Det finns dock viss konsumtion som inte täcks av denna källa och konsumtionsutvecklingen för dessa områden baseras på annan statistik. En sådan är hushållens största utgiftspost boende, som står för cirka 20 procent av hushållens totala konsumtion där befintlig statistik över färdigställda lägenheter och hus används som underlag i månads-HUKO. Energi och drivmedel är exempel på andra områden som också beräknas med andra källor.

## ”En stor del av tjänstebranschernas försäljning går till hushållskonsumtion”

Månads-HUKO omfattar endast hushållskonsumtion exklusive svenskers konsumtion i utlandet men inklusive utländsk konsumtion i Sverige. Det vill säga det som redovisas som ändamålsfördelad konsumtion i tabellen nedan.

## NR beräknar hushållskonsumtionen på en mer detaljerad nivå

NR:s kvartalsvisa beräkningar av hushållskonsumtionen bygger till stora delar också på den månadsvisa omsättningsstatistiken för tjänstesektorn. I NR beräknas dock uppgifterna efter ändamål (COICOP). Hushållskonsumtionen på kvartal består av totalt 151 ändamål indelade efter varu- och tjänstegrupper. Dessa summeras till 12 huvudgrupper som redovisas i tabellen nedan.

### Hushållskonsumtionen i NR delas in i 12 huvudgrupper

Hushållskonsumtionen enligt NR efter ändamål 2021, löpande priser, miljarder kronor.

COICOP	Beskrivning	2021
01	Livsmedel	298
02	Alkohol och tobak	79
03	Kläder och skor	94
04	Boende	598
05	Möbler	161
06	Hälsa- och sjukvård	71
07	Transporter och fordon	278
08	Kommunikation	75
09	Fritid och underhållning	265
10	Utbildning	7
11	Hotell och restaurang	134
12	Övriga varor och tjänster	259
<b>01–12</b>	<b>Ändamålsfördelad konsumtion</b>	<b>2 319</b>
15	Svensk konsumtion utomlands	104
16	Utländsk konsumtion i Sverige	-87
<b>01–16</b>	<b>Hushållskonsumtion total exkl. HIO</b>	<b>2 336</b>
HIO	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	64
<b>01–16 + HIO</b>	<b>Hushållskonsumtion total</b>	<b>2 400</b>

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Beräkningarna av hushållskonsumtionen görs dels för enskilda ändamål separat, dels genom en hushållskonsumtionsmatris. Totalt består hushållskonsumtionsmatrisen av 71 branschgrupper. Hushållskonsumtionsmatrisen bygger på data från undersökningen Företagens ekonomi. NR gör framskrivningar på kvartalsbasis av varornas värde med hjälp av branschutvecklingen i den månatliga omsättningsstatistiken. Varuvärdet summeras sedan ihop och deflateras med hjälp av olika varuprisindex från KPI. I samband med att NR tar fram årsstatistik görs mer detaljerade beräkningar.

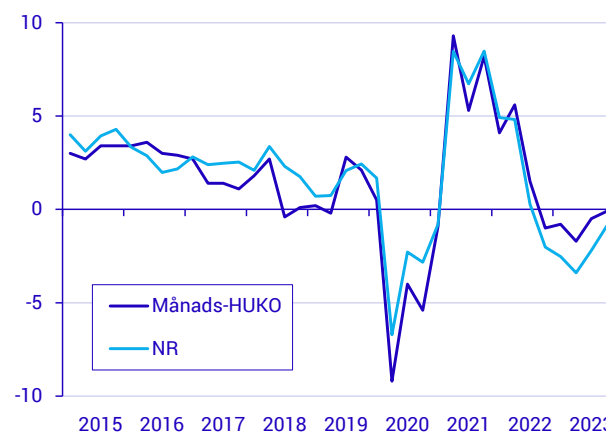
Det finns framförallt två utgiftsändamål som har en stor påverkan på hushållskonsumtionen och som beräknas på ett annat sätt; konsumtionsutgifter för bilar och utgifter för boende. Boendeutgifterna i NR beräknas utifrån utvecklingen av kapitalstocken för boende. Hushållens konsumtionsutgifter för bilar utgör cirka 3 procent av den totala hushållskonsumtionen. I jämförelse med andra utgiftsposter är den alltså inte så stor. Däremot står konsumtionen av bilar för en stor del av variationen i den totala hushållskonsumtionen då branschen är konjunkturkänslig. I NR beräknas bilkonsumtionen med hjälp av uppgifter över antal nyregistrerade personbilar. I månads-HUKO används en enklare modell där försäljningen inom personbilshandeln används för att skatta bilkonsumtionens utveckling. Även livsmedel och tobak beräknas med andra metoder och källor i NR.

### Konsumtionen i NR och månads-HUKO utvecklas snarlikt över tid

Den totala ändamålsfördelade konsumtionen utvecklar sig i stort sett på samma sätt i månads-HUKO och NR. Medeldifferensen per kvartal under 2001 till 2023 uppgår till -0,4 procentenheter. Den absoluta medeldifferensen är något högre. Korrelationen för utvecklingstalen i serierna är höga 0,93.

### Månads-HUKO är en bra indikator till den ändamålsfördelade konsumtionen i NR

Volymförändring motsvarande kvartal föregående år, procent



Källa: Omsättning inom tjänstesektorn och Nationalräkenskaperna (SCB)

I tabellen nedan görs ett försök till dekomponering av skillnaden mellan månads-HUKO och NR för helåret 2023 jämfört med 2022.

### Transporter och fordon stod för den största skillnaden i utveckling 2023

Volymförändring 2023 jämfört med 2022 i procent, bidrag till skillnaden i utveckling i procentenheter.

Beskrivning	Vikt	Månads-HUKO	NR-HUKO	Diff	Bidrag diff
Ändamålsfördelad konsumtion	0,92	-0,7	-2,2	1,5	1,5
Livsmedel, alkohol och tobak	0,18	-3,6	-4,7	1,1	0,2
Kläder och skor	0,03	-3,2	-3,8	0,6	0,0
Boende	0,26	0,2	1,0	-0,8	-0,2
Möbler	0,04	-10,7	-8,8	-1,9	-0,1
Transporter och fordon	0,15	2,3	-4,5	6,8	1,0
Kommunikation	0,02	0,0	-4,1	4,1	0,1
Fritid och underhållning	0,13	-0,2	-1,0	0,8	0,1
Hotell och restaurang	0,07	0,8	-2,4	3,2	0,2
Övriga varor och tjänster	0,03	-0,6	-0,6	0,0	0,0

Anm.: Publicerade data i februari 2024. Månads-HUKO redovisas efter bransch och NR efter ändamål.

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn och Nationalräkenskaperna (SCB)

Den totala differensen mellan månads-HUKO och NR uppgick till 1,5 procentenheter 2023. Bilkonsumtionen, som ingår i ändamålet transporter och fordon, stod för den största differensen och bidrog med hela 1,2 procentenheter till skillnaden. Den stora skillnaden i utvecklingen uppstår på grund av att man använder olika metoder och källor för att beräkna personbilskonsumtionen. Avstämningarna i NR mellan produktions- och användningssidan av BNP bidrog med 0,2 procentenheter till differensen. I stort kan man säga att skattningen av bilkonsumtionen och avstämningarna av BNP förklarade skillnaden mellan månads-HUKO och NR 2023.

Det pågår ett arbete med att samordna beräkningsmodellerna för månads-HUKO och hushållskonsumtionen i NR på kvartal.

#### Produktionsvärdeindex (PVI)

PVI mäter månadsvis utvecklingen av tjänste- och varuproduktionen. På kvartalsbasis publiceras även lagerkorrigerat produktionsvärdeindex, som används som underlag för BNP-beräkningarna.

#### Hushållens konsumtionsindikator (Månads-HUKO)

Månads-HUKO ska spegla den ändamålsfördelade konsumtionen enligt nationalräkenskaperna, det vill säga hushållens konsumtionsutgifter exklusive utlandsposter. Månads-HUKO bygger på indata från en rad olika källor. De viktigaste indatakällorna är SCB:s omsättningsstatistik, energistatistik, statistik över nybyggda lägenheter och konsumentprisindex.

#### Nationalräkenskaperna (NR)

NR är ett kontosystem som sammanfattar och beskriver vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling. I nationalräkenskaperna beräknas bland annat bruttonationalprodukten (BNP), reala sektorräkenskaper och finansiella räkenskaper. Inom ramen för BNP skattas hushållskonsumtion och förädlingsvärde för näringslivet och offentliga myndigheter.

#### Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)

COICOP är en internationell klassificering av hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål. I NR redovisas hushållskonsumtionen enligt ett tiotal huvudgrupper och cirka 151 ändamål. Varje ändamål består i sin tur av en eller flera produktgrupper.

Kontaktperson: Daniel Lennartsson 010-479 64 29

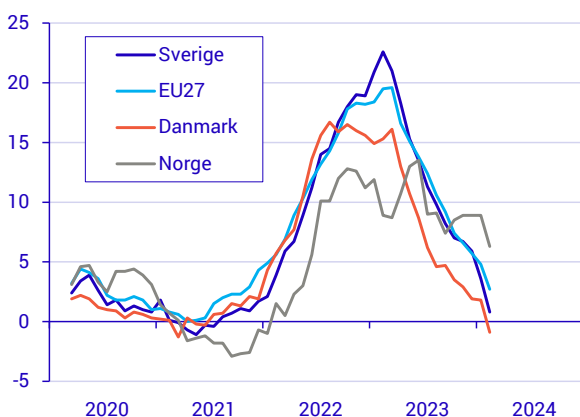


## Internationell utblick

**Prisökningen på mat har bromsat in**  
Matpriserna steg kraftigt över hela Europa 2022 och 2023. Under de senaste månaderna har dock prisökningstakten på livsmedel kommit ner till normala nivåer i både Sverige och EU. I några länder är matpriserna lägre än för ett år sedan.

De europeiska hushållen pressades hårt av stigande matpriser under 2022 och 2023. För EU som helhet var den årsvisa ökningstakten på livsmedel som högst i mars 2023 då den låg på hisnande 19,6 procent. För svensk del nåddes toppnoteringen en månad tidigare då ökningstakten var hela 22,6 procent, enligt måttet HIKP.

**Högsta ökningstakten i början av fjolåret för Sverige och EU**  
Harmoniserat index för konsumentpriser, HIKP. Livsmedel (COICOP 1.1). Månadsdata. Årstakt i procent



Källa: Eurostat

Diagrammet visar att prisutvecklingen för de svenska matkassarna har varit snarlik den för hela EU. Det senaste året har dock prisökningstakten på livsmedel sjunkit tillbaka på bred front till mer normala nivåer. I februari 2024 var den 2,7 procent i EU och i Sverige var den 0,8 procent.

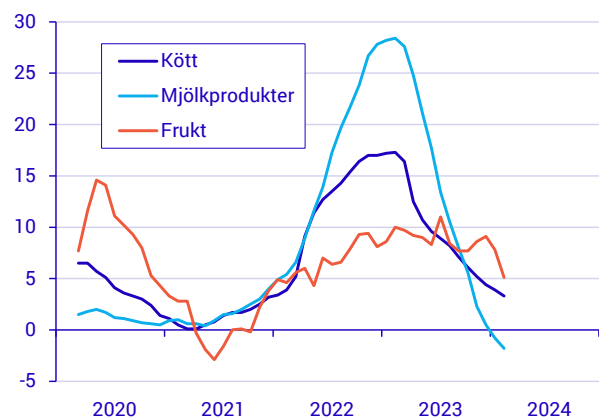
I fem av EU-länderna var matpriserna lägre i februari 2024 än ett år tidigare. Bland dessa fanns våra nordiska grannar Danmark och Finland. I Norge har däremot utvecklingen varit lite annorlunda. De norska matpriserna steg inte lika kraftigt som EU:s under 2022 och i början av 2024 låg prisökningstakten kvar på över 6 procent.

### Mjolkprodukter billigare men köttet dyrare

I Sverige var priset på grönsaker, mjolkprodukter samt oljor och fetter lägre i februari 2024 än ett år tidigare. För EU som helhet var det endast för mjolkprodukter (här ingår även ost och ägg) som prisutvecklingen var negativ på årsbasis. Minskningen ska dock sättas i relation till den kraftiga prisökningstakten på mjolkprodukter i början av 2023 då den låg över 28 procent.

### Priset på mjolkprodukter lägre än för ett år sedan i EU

Harmoniserat index för konsumentpriser, HIKP för EU27. Kött (COICOP 1.1.2), mjolk, ost och ägg (1.1.4) och frukt (1.1.6). Månadsdata. Årstakt i procent



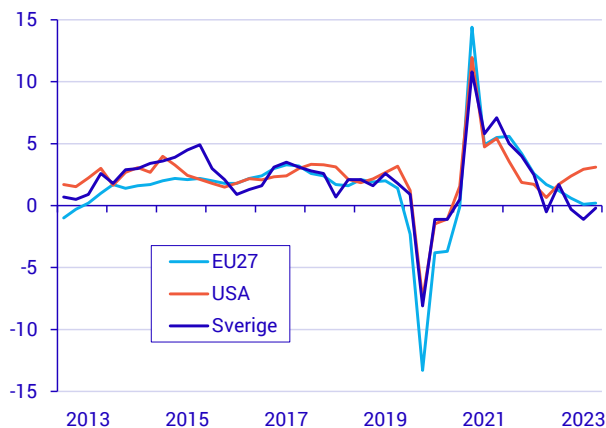
Källa: Eurostat

Priset på kött var mer än 3 procent högre i både Sverige och EU och var den produktgrupp som bidrog mest till den totala inflationen. Störst prisökning i EU jämfört med februari i fjol hade dock oljor och fetter. För frukt respektive sötsaker låg ökningstakten över 5 procent i såväl Sverige som EU.

**Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11**

## Indikatorer för Sverige, EU och USA

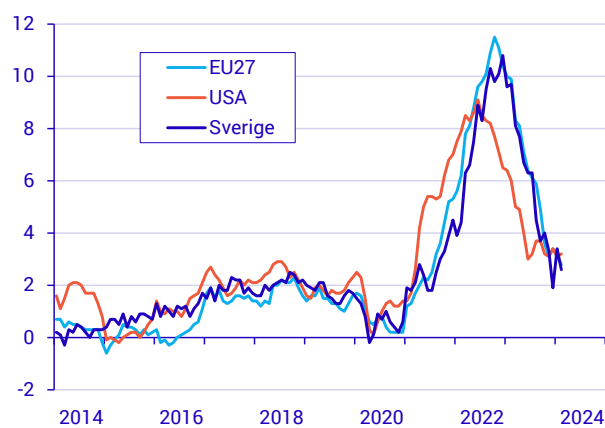
**Den ekonomiska tillväxten i USA betydligt högre än i Europa**  
BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år.



Källa: Eurostat och OECD

- Den amerikanska BNP-tillväxten har varit betydligt starkare än EU:s under 2023.
- EU hade strax över nolltillväxt både under tredje och fjärde kvartalet.
- Den svenska ekonomin hade negativ BNP-tillväxt i årstakt under de tre sista kvartalen 2023.

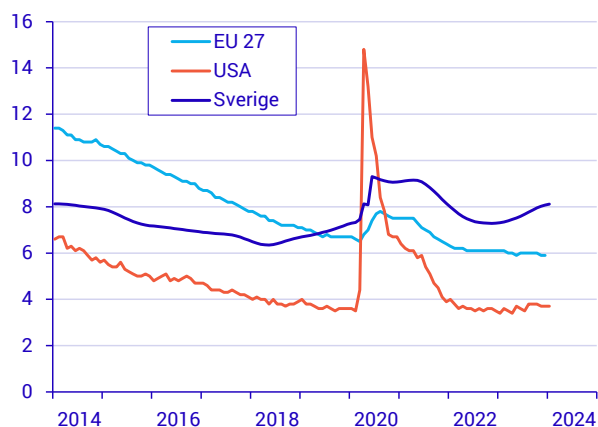
**Nedgången i inflationen har stannat av**  
HIKP för Sverige och EU27, KPI för USA, årsförändring i procent



Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Inflationen låg kring 3 procent i Sverige, EU och USA i februari.
- Den amerikanska inflationen har varit relativt stabil sedan oktober.
- I Sverige sjönk inflationstakten till och med december men var något högre i januari och februari.

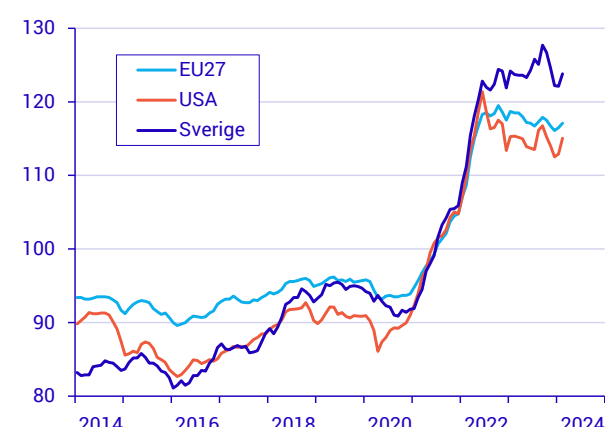
**Högre relativ arbetslöshet i Sverige än i EU och USA**  
Arbetslöshet, procent av arbetskraften, säsongrensad och utjämnad



Källa: Eurostat och OECD

- I säsongrensade och trendjusterade tal har arbetslösheten i Sverige stigit det senaste året.
- I EU syns inga tecken på försämrad arbetsmarknad. Arbetslösheten har legat runt 6 procent sedan början av 2022.
- Arbetslösheten i USA har endast stigit marginellt och är fortsatt under 4 procent.

**Uppgång för producentpriserna i februari**  
Producentprisindex för industrin, Index 2021=100



Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- De svenska producentpriserna steg i februari 2024 men är fortsatt lägre än i september 2023.
- Även i EU och USA steg producentpriserna i februari.
- I USA nåddes toppnoteringen i juni 2022.
- I EU har producentpriserna varit förhållandevis stabila i snart två år.

**SCB beskriver Sverige**

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag – Inna Dodor, iStock

Sidan 4 - Dilok Klaisataporn, iStock

Sidan 8 - GSPOT, iStock

Sidan 13 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2024-A28TI2404\_pdf

Ansvarig utgivare: Petra Nilsson

Redaktion: Jenny Lunneborg (redaktör)

Caroline Ahlstrand

Monica Andersson

Johannes Holmberg

Kontakta oss via e-post: [ekstat@scb.se](mailto:ekstat@scb.se)

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på [www.scb.se](http://www.scb.se)